

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Δηλώσεις της Επιτροπής (Πρόγραμμα πλαίσιο)

(2013/C 373/02)

ΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Για το πρόγραμμα πλαίσιο «Ορίζοντας 2020», η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει να διατηρηθεί το ίδιο δεοντολογικό πλαίσιο, όπως στο 7ο πρόγραμμα πλαίσιο, για τη λήψη των αποφάσεων που αφορούν την ενωσιακή χρηματοδότηση της έρευνας με αντικείμενο τα ανθρώπινα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει να διατηρηθεί το εν λόγω δεοντολογικό πλαίσιο, επειδή έχει αναπτύξει εμπειρική προσέγγιση με υπευθυνότητα για έναν πολύ ελπιδοφόρο επιστημονικό τομέα, η οποία αποδείχθηκε ότι λειτουργεί ικανοποιητικά στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων στα οποία συμμετέχουν ερευνητές από πολλές χώρες όπου επικρατούν πολύ διαφορετικές καταστάσεις από πλευράς ρυθμίσεων.

1. Η απόφαση για το πρόγραμμα πλαίσιο «Ορίζοντας 2020» εξαιρεί ρητά από την κοινοτική χρηματοδότηση τρεις τομείς έρευνας:
 - τις ερευνητικές δραστηριότητες με αντικείμενο την κλωνοποίηση του ανθρώπου για αναπαραγωγικούς σκοπούς,
 - τις ερευνητικές δραστηριότητες με στόχο την τροποποίηση της γενετικής κληρονομιάς των ανθρώπινων όντων, οι οποίες ενδέχεται να καταστήσουν κληρονομικές τις εν λόγω τροποποιήσεις,
 - τις ερευνητικές δραστηριότητες που αποβλέπουν στη δημιουργία ανθρώπινων εμβρύων αποκλειστικά για ερευνητικούς σκοπούς ή για σκοπούς εξασφάλισης βλαστοκυττάρων, μεταξύ άλλων μέσω μεταφοράς πυρήνων σωματικών κυττάρων.
2. Δεν θα χρηματοδοτηθεί καμία δραστηριότητα που απαγορεύεται σε όλα τα κράτη μέλη. Δεν θα χρηματοδοτηθεί καμία δραστηριότητα σε κράτος μέλος όπου αυτή έχει απαγορευθεί.
3. Η σχετική με το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» απόφαση και οι διατάξεις για το δεοντολογικό πλαίσιο που διέπει την κοινοτική χρηματοδότηση της έρευνας με αντικείμενο τα ανθρώπινα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα, δεν συνεπάγονται κατά κανένα τρόπο αξιολογική κρίση για το κανονιστικό ή δεοντολογικό πλαίσιο που διέπει τη σχετική έρευνα στα κράτη μέλη.
4. Στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν επιζητεί ρητά τη χρήση ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων. Η ενδεχόμενη χρήση ανθρώπινων βλαστοκυττάρων, ανεξαρτήτως του εάν αυτά είναι ενήλικα ή εμβρυϊκά, υπόκειται στην κρίση των επιστημόνων, με γνώμονα τους στόχους που οι ίδιοι επιδιώκουν. Στην πράξη, από τους κοινοτικούς χρηματοδοτικούς πόρους που διοχετεύονται στην έρευνα με αντικείμενο τα βλαστοκύτταρα, το μεγαλύτερο — με διαφορά — ποσοστό διατίθεται για τη χρήση ενήλικων βλαστοκυττάρων. Δεν συντρέχει λόγος να αλλάξει η πρακτική αυτή κατά την εκτέλεση του προγράμματος «Ορίζοντας 2020».
5. Κάθε έργο στο οποίο προτείνεται η χρήση ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων πρέπει να υφίσταται με επιτυχία επιστημονική αξιολόγηση, κατά την οποία ανεξάρτητοι ειδικοί επιστήμονες εκτιμούν την αναγκαιότητα της χρήσης των εν λόγω βλαστοκυττάρων για την επίτευξη των επιστημονικών σκοπών.
6. Οι προτάσεις που υφίστανται με επιτυχία την επιστημονική αξιολόγηση υποβάλλονται κατόπιν σε αυστηρή δεοντολογική εξέταση, την οποία οργανώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στην εξέταση αυτή λαμβάνονται υπόψη οι αρχές που αποτυπώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και σε συναφείς διεθνείς συμβάσεις, όπως η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Βιοϊατρική,

που υπεγράφη στο Oviedo, στις 4 Απριλίου 1997, με τα συμπληρωματικά της πρωτόκολλα και η Οικουμενική Διακήρυξη της UNESCO για το Ανθρώπινο Γονιδίωμα και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Η δεοντολογική εξέταση χρησιμεύει επίσης για να ελέγχεται αν τηρούνται στις προτάσεις οι κανόνες των χωρών όπου θα διεξαχθεί η έρευνα.

7. Σε ειδικές περιπτώσεις, είναι δυνατόν να διενεργηθεί δεοντολογική εξέταση κατά τη διάρκεια του έργου.
8. Για κάθε έργο στο οποίο προτείνεται η χρήση ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων πρέπει να ζητείται έγκριση από την αρμόδια εθνική ή τοπική επιτροπή δεοντολογίας, πριν από την έναρξή του. Πρέπει να τηρούνται όλοι οι εθνικοί κανόνες και όλες οι εθνικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ζητήματα όπως η γονική συναίνεση, η απουσία οικονομικών κινήτρων κ.λπ.. Θα εξακριβώνεται κατά πόσον το έργο περιλαμβάνει αναφορά σε μέτρα αδειοδότησης και ελέγχου που πρόκειται να ληφθούν από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους όπου θα διεξαχθεί η έρευνα.
9. Οι προτάσεις που υφίστανται με επιτυχία την επιστημονική αξιολόγηση, την εξέταση από την εθνική ή τοπική επιτροπή δεοντολογίας και την ευρωπαϊκή δεοντολογική εξέταση υποβάλλονται κάθε μια χωριστά προς έγκριση, στα κράτη μέλη που συνέρχονται ως επιτροπή η οποία ενεργεί σύμφωνα με την διαδικασία εξέτασης. Κανένα έργο που περιλαμβάνει τη χρήση ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων δεν θα χρηματοδοτείται, εάν δεν έχει λάβει έγκριση από τα κράτη μέλη.
10. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συνεχίσει να καταβάλλει προσπάθειες για να έχουν όλοι οι ερευνητές ευρεία πρόσβαση στα αποτελέσματα της χρηματοδοτούμενης από την Κοινότητα έρευνας με αντικείμενο τα βλαστοκύτταρα, προς όφελος τελικά των ασθενών σε όλες τις χώρες.
11. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα στηρίζει τις δραστηριότητες και τις πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στο συντονισμό και στον εξορθολογισμό της έρευνας για τα ανθρώπινα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα στο πλαίσιο δεοντολογικής προσέγγισης με υπευθυνότητα. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα στηρίζει τη δημιουργία ευρωπαϊκού μητρώου σειρών ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων. Η στήριξη του μητρώου αυτού θα επιτρέπει την παρακολούθηση των υφιστάμενων ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων στην Ευρώπη, θα συντελέσει στη μεγιστοποίηση της χρήσης τους από τους επιστήμονες και μπορεί να βοηθήσει να αποφευχθεί η άσκοπη λήψη νέων σειρών βλαστοκυττάρων.
12. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συνεχίσει να εφαρμόζει την τρέχουσα πρακτική και δεν θα υποβάλλει στην επιτροπή που ενεργεί σύμφωνα με την διαδικασία εξέτασης προτάσεις για έργα τα οποία περιλαμβάνουν δραστηριότητες που καταστρέφουν ανθρώπινα έμβρυα, ακόμη και αν πρόκειται για την εξασφάλιση βλαστοκυττάρων. Η εξαίρεση της χρηματοδότησης αυτού του σταδίου της έρευνας δεν εμποδίζει την κοινοτική χρηματοδότηση μεταγενέστερων σταδίων στα οποία χρησιμοποιούνται ανθρώπινα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα.

Δήλωση σχετικά με την ενέργεια

«Η Επιτροπή αναγνωρίζει τον ουσιαστικό μελλοντικό ρόλο της ενεργειακής απόδοσης σε επίπεδο τελικού χρήστη και της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, τη σημασία της βελτίωσης των δικτύων και της αποθήκευσης ώστε να μεγιστοποιηθεί το δυναμικό τους, καθώς και την ανάγκη για μέτρα απορρόφησης από την αγορά για την ανάπτυξη ικανότητας, τη βελτίωση της διακυβέρνησης και την υπέρβαση των εμποδίων της αγοράς, προκειμένου να καταστεί δυνατή η εξεύρεση λύσεων όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Η Επιτροπή θα επιδιώξει να εξασφαλίσει τη διάθεση του 85 % του προϋπολογισμού της ενεργειακής πρόκλησης του Ορίζοντα 2020 σε τομείς εκτός των ορυκτών καυσίμων και του 15 % του συνολικού προϋπολογισμού της ενεργειακής πρόκλησης για δραστηριότητες εμπορικής απορρόφησης υπαρχουσών τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης του προγράμματος “Ευφυής Ενέργεια Ευρώπη III”. Το πρόγραμμα αυτό θα υλοποιηθεί από ειδική δομή διαχείρισης και θα περιλαμβάνει επίσης στήριξη για την εφαρμογή βιώσιμης ενεργειακής πολιτικής, την ανάπτυξη ικανότητας και την κινητοποίηση χρηματοδότησης για επενδύσεις, όπως έχει γίνει μέχρι σήμερα

Το υπόλοιπο μέρος θα διατεθεί για τεχνολογία και λύσεις ανάπτυξης ορυκτών καυσίμων, που θεωρούνται ουσιαστικής σημασίας για την επίτευξη του οράματος του 2050 και την υποστήριξη του μετασχηματισμού σε ένα βιώσιμο ενεργειακό σύστημα.

Η πρόοδος της επίτευξης των στόχων αυτών θα παρακολουθείται, η δε Επιτροπή θα υποβάλλει τακτικά εκθέσεις για την πρόοδο που θα σημειώνεται.»

Δήλωση σχετικά με το άρθρο 6.5

«Με την επιφύλαξη της ετήσιας διαδικασίας του προϋπολογισμού, πρόθεση της Επιτροπής είναι να υποβάλει, στο πλαίσιο του διαρθρωμένου διαλόγου με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ετήσια έκθεση για την εφαρμογή της κατανομής του προϋπολογισμού με βάση προτεραιότητες και συγκεκριμένους στόχους στο πλαίσιο κάθε προτεραιότητας, όπως προβλέπεται στο παράρτημα II του Ορίζοντα 2020, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε εφαρμογής του άρθρου 6 παράγραφος 5».

Δήλωση σχετικά με το άρθρο 12

«Η αρμόδια επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μπορεί να καλεί εκπροσώπους της Επιτροπής για να της παρουσιάσουν τα εγκεκριμένα σχέδια προγράμματος εργασιών.»

Δήλωση σχετικά με την σφραγίδα αριστείας

«Η παρέμβαση σε επίπεδο Ένωσης επιτρέπει τον ανταγωνισμό, σε επίπεδο ΕΕ, για την επιλογή των καλύτερων προτάσεων και συνεπώς βελτιώνει τα επίπεδα της αριστείας και εξασφαλίζει την προβολή της κορυφαίας έρευνας και καινοτομίας.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας, οι πρωτοβουλίες Μαρί Σκοντόβσκα Κιουρί, οι ομαδικές επιχειρησιακές δράσεις, η φάση 3 του ειδικού μέσου για τα ΜΜΕ φάσης 2 ή οι συνεργατικές προτάσεις έργων που δεν στάθηκε δυνατόν να χρηματοδοτηθούν αλλά έχουν αξιολογηθεί θετικά εξακολουθούν να πληρούν το κριτήριο αριστείας του Ορίζοντα 2020.

Εάν το επιτρέψουν οι συμμετέχοντες, οι πληροφορίες αυτές μπορούν να διατεθούν στις αρμόδιες αρχές.

Η Επιτροπή επιδοκιμάζει, συνεπώς, όλες τις πρωτοβουλίες για τη χρηματοδότηση τέτοιων έργων από εθνικές, περιφερειακές ή ιδιωτικές πηγές. Στο πλαίσιο αυτό, η πολιτική συνοχής επίσης θα διαδραματίσει κεντρικό ρόλο με την ανάπτυξη ικανοτήτων.»

Δήλωση σχετικά με την εξάπλωση της αριστείας και η διεύρυνση της συμμετοχής

«Η Επιτροπή αναλαμβάνει να καταρτίσει και να εφαρμόσει τα μέτρα για τη γεφύρωση του χάσματος έρευνας και καινοτομίας στην Ευρώπη στο πλαίσιο του νέου στόχου για την “Εξάπλωση της αριστείας και τη διεύρυνση της συμμετοχής”. Το προβλεπόμενο επίπεδο χρηματοδότησης για τα μέτρα αυτά δεν θα είναι χαμηλότερο από το ποσό που δαπανήθηκε στο έβδομο πρόγραμμα πλαίσιο για ενέργειες για τη “διεύρυνση της συμμετοχής.”

Οι νέες δραστηριότητες του COST, που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο της “διεύρυνσης της συμμετοχής”, θα πρέπει να υποστηριχτούν από τον προϋπολογισμό για “εξάπλωση της αριστείας και διεύρυνση της συμμετοχής”. Οι δραστηριότητες του COST που δεν εμπίπτουν σε αυτόν και οι οποίες θα πρέπει να είναι ίδιας τάξης μεγέθους όσον αφορά τον προϋπολογισμό, θα πρέπει να υποστηριχτούν από τον προϋπολογισμό που διατίθεται για το σκέλος “6. Η Ευρώπη σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο — Κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς, καινοτόμες και σκεπτόμενες”.

Οι δραστηριότητες σε σχέση με τον μηχανισμό υποστήριξης πολιτικής και τα διεθνικά δίκτυα εθνικών σημείων επαφής θα πρέπει επίσης να υποστηριχτούν στο μεγαλύτερο μέρος τους από τον προϋπολογισμό που διατίθεται για το σκέλος “6. Η Ευρώπη σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο — Κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς, καινοτόμες και σκεπτόμενες”.

Δήλωση σχετικά με το ειδικό μέσο για τα ΜΜΕ

«Η υποστήριξη των ΜΜΕ από το Ορίζοντα 2020 έχει μείζονα σημασία και αποτελεί βασικό μέσο για την επίτευξη των στόχων της για προώθηση της καινοτομίας, της οικονομικής ανάπτυξης και της δημιουργίας απασχόλησης. Συνεπώς, η Επιτροπή θα εξασφαλίσει σημαντική προβολή της στήριξης των ΜΜΕ στο Ορίζοντα 2020, ιδιαίτερα με το ειδικό μέσο για τα ΜΜΕ στα προγράμματα εργασίας, τις κατευθυντήριες γραμμές και τις επικοινωνιακές δραστηριότητες. Θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια ώστε οι ΜΜΕ να μπορούν εύκολα και με απλό τρόπο να εντοπίζουν και να αξιοποιούν τις δυνατότητες που τους προσφέρονται στα σκέλη Κοινωνιακές Προκλήσεις και LEIT

Το ειδικό μέσο για τα ΜΜΕ θα υλοποιηθεί μέσω ενιαίας δομής κεντρικής διαχείρισης που θα είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των έργων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης κοινών συστημάτων πληροφορικής και επιχειρησιακών διεργασιών.

Το ειδικό μέσο για τα ΜΜΕ θα προσελκύσει τα πλέον φιλόδοξα έργα καινοτομίας των ΜΜΕ. Θα υλοποιηθεί κυρίως από τη βάση, με μια διαρκή πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος προσαρμοσμένη ειδικά στις ανάγκες των ΜΜΕ όπως ορίζεται στον ειδικό στόχο “καινοτομία στα ΜΜΕ”, όπου θα λαμβάνονται υπόψη οι προτεραιότητες και οι στόχοι των LEIT και των κοινωνικών προκλήσεων, και θα προβλέπονται προτάσεις για πολλαπλά σκέλη/LEIT, που θα ενισχύουν την προσέγγιση από τη βάση. Η πρόσκληση αυτή μπορεί να αναθεωρείται/ανανεώνεται ανά διετία, προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη τα διετή στρατηγικά προγράμματα. Όπου είναι σκόπιμο, μπορούν να οργανώνονται προσκλήσεις για ειδικά θέματα στρατηγικού ενδιαφέροντος, επιπλέον της προαναφερθείσας πρόσκλησης. Οι προσκλήσεις αυτές θα ακολουθούν τα πρότυπα και τις διαδικασίες του ειδικού μέσου για τα ΜΜΕ και θα χρησιμοποιούνται τα κοινά σημεία επαφής για την υποβολή προτάσεων και τις συνοδευτικές υπηρεσίες εποπτείας και καθοδήγησης.»
